

BAJAI HIRLAP

Politikai lap.

Megjelen minden csütörtök és vasárnap reggel.

Előfizetések és hirdetések Kollár A. könyvkereskedésében vétetnek fel.

Felölös szerkesztő:

Nemes József dr.

Szerkesztő: Attlay.

Előfizetési árak:

Egész évre 10 kor., félévre 5 kor., negyedévre

2 kor. 50 fill. — Egyes szám ára 10 fillér.

Hirdetések jutányosan számíttatnak.

Városi üzembe venni

mindent, amit csak lehet, ez elemi kötelessége ma minden fejlődni akaró városnak, amelyből nem vészett ki a realitás iránti és kereskedelmi érzék s amely nem légies tervekből akarja jövődelmeit szaporítani. Létjogosultsága ma csakis a kereskedő városnak van, vagyis olyannak, amely vesz-elad, gyárakat, városi kezelésben lévő üzemeket létesít.

Nos, Bajára mindent ráfoghathunk, csak azt nem, hogy ilyen szempontból kereskedőváros. Élelmesség, kereskedői szellem nem igen volt benne felfedezhető a múltban sem, s a jelenben is lámpákkal kell keresnünk az ilyen ténykedéseket. Az első lépésnek, illetőleg vállalkozásnak a kereskedelmi iskola létesítése indul, bár a gázgyár megváltása is az lehetne, ha érthetetlen okokból nem huzódnék-halasztódnék ez a kérdés immár legalább tíz éve.

Városi tejcarnok, árucsarnok, huscsarnok napról-napra több alakul, egyedül Baja város vonja ki magát e kereskedelmi áramlat alól. Földbirtok manapság kincset jelent minden városnak, a mi földjeink parlagon hevernek, holott észszerű parcellázással óriási jövedelemtöbblet forrásaivá válhatnának.

Igy vagyunk egyébként mindennel. Nagy nekibuzdulásokat rövidesen követi nálunk az újabb letargia, a mindenbe való belenyugvás, a patópálos gazdálkodás. Vér már nálunk az ősökre — akiket igaz sok mulasztás terhel — háritani minden bajt és veszélyt, és a főispántól meg a kormánytól várni a jövőendő boldogságot. A múltban és jövőben élünk tehát s csak a jelen rekesztődik ki ebből a sanyaru létezésből.

Tengődőbb várost keresve sem lehetne találnunk Bajánál, s ez a tengődés, — holtbiztos — meg nem szűnik mindaddig, amíg nem alapítjuk reális, kereskedelmi bázisra a város fejlődését. Amíg nem látjuk be, hogy a legnagyobb erő az önerő s hogy csakis az a város várhat számottevő támogatást a kormánytól, mely megmutatta, hogy életképes s hogy saját erejéből is képes megélni s a felső segítséget tisztán sietető eszköznek látja.

Szemző István beiktatása.

Az elmúlt csütörtökön iktatták be fényes hivatalába legifjabb kamjonkai Szemző Istvánt, Bácsbodrogvármegye és Zombor sz. kir. város új főispánját. A díszes ünnepségen az egész vármegye képviseltette magát, s a megelégedésnek, ünneplésnek és elismerésnek az az egyhangú megnyilatkozása, amellyel ez alkalommal Szemző Istvánt pártkülönbség nélkül körülvették, kiváló bizonyossága annak, hogy a Szemző névnek Bácskában különös varázsa van s hogy Szemző István uri egyénisége, közigazgatási jártassága s az a népszerűség, amellyel körülvészik — egyenesen predesztináltak a vármegye élére.

Az új főispán programja tökéletesen megfelelt annak a várakozásnak, amelyet megszerzte hozzáfűztek. Egyenes beszédet mondott, menteset a közhelyektől és frázisoktól, olyat, amely följosít annak a remelésére, hogy az új főispán új korszakot akar megkezdeni Bácsmege életében. A tisztességes és önzetlen munkát jelölte meg Szemző István céljaul, azt a munkát, amely nem sikkad el a meddő politizálás tengerébe. Teljes erejével dolgozik a közigazgatás elsőrendűségeért s tetteiben nem engedi magát pártszempontoktól vezetni. Élén akar állani minden oly kulturális, gazdasági vagy közigazgatási mozgalomnak, amely a vármegye érdekeit tüzi zászlajára.

Ez a program minden önzetlen polgán szive szerint való e megyében s ezért mi is őszinte bizalommal üdvözlöjtük méltóságában az új főispánt, aki energiájával biztosan valóra váltja azokat a kijelentéseket, amelyek programbeszédének ritka súlyt adtak.

Az új főispán beiktatása valóban impozáns ünnepség keretében folyt le. Az egész megye képviseltette magát az installáción, amelyhez hasonló bensőséges ünnepeltetésben kevés főispánnak volt része.

Kerényről 3/8 órakor érkezett Zomborba az új főispán. A pályaudvaron óriási közönség várta és ünnepelte lelkesen Szemző Istvánt, akit Hauke Imre polgármester fogadott lelkes beszéddel. Szemző István néhány szóval köszönte meg az ovációt, majd díszes kíséretben vonult a vármegyeházhoz, ahol Scultéty Ferenc alispán fogadta, majd pár szóval válaszolván, az új főispán hivatalos helyiségébe vonult.

3/9 órakor czernyi tömeg között indult Szemző impozáns kísérettel a plébánia templomba, ahol a misét Evetovits János országgyűlési képviselő, bácsi plébános celebrálta fényes segédlettel. A róm. kath. mise végével a főispán kíséretével a gör. kel. szerb templomba vonult, ahol az esperes plébános és paptársai áldását fogadta.

Ezután a vármegyeházára tértek vissza, ahol a megye törvényhatósági bizottsága rendkívüli ünnepélyes diszközgyűlésen iktatta be Szemző Istvánt főispáni méltóságába. A főispánért szokás szerint küldöttség ment, amely harságó éljenzés és taps között érkezett meg a főispánnal. A hivatalos eskü letételét ismét tomboló éljenzés követte, amelynek csillapultával Szemző elmondotta kiváló székfoglaló beszédét, amelynek kvintesszenciáját cikkünk elején ismertettük.

A székfoglaló után dr. Szabovlyevits Dusán, Evetovits János országgy. képviselő, dr. Lovászy Márton mondott beszédet, majd az új főispán berekesztette az ülést, hogy Zombor város közönsége előtt is letegye az esküt.

A városi közgyűlésen Hauke polgármester, elnökölt s küldöttséget küldött az új főispánért, akit beléptekor újból viharos éljenzés fogadott, ami után a polgármester üdvözlölte a főispánt és hivatali esküje letételére kérte. Az eskületétel után magvas beszédet mondott Szemző István, aki után dr. Konyovits Dávid országgy. képviselő beszélt nagytetszéssel. Ezután a főispán berekesztette a közgyűlést és óriási kíséretével a megye székházába tért vissza, ahol a tisztelgőket, köztük Baja város küldöttségét is fogadta.

A tisztelgők óriási tömegének fogadása után a Vadászúrt Szállóban diszebed volt, amelyen a felköszöntők sorát a főispán nyitotta meg, Ófelségére mondott lelkeshangú szavaival. A beszédet állva hallgatták végig, majd zúgó éljenzéssel ünnepelték agg uralkodónkat. A vármegye közönsége nevében Schmausz Endre, a város közönsége nevében dr. Falcione Árpád köszöntötte a főispánt, aki az ovációkért köszönetét fejezte ki.

Lelkesen ünnepelték Lukács László miniszterelnököt és gróf Tisza Istvánt is. A hivatalos felköszöntők elhangzása után Szemző Gyula bajai főispán szeretettől áthatott, meleg felköszöntőt mondott a bajaiakra amit a küldöttség tagjai lelkes éljenzéssel köszöntek meg.

A bajai küldöttség tagjai a következők voltak: dr. Hegedüs Aladár királyi tanácsos, polgármester, Ertl József munkapárti elnök, Tury Mátyas munkapárti társelnök, Müller József munkapárti alelnök, Fehér Lőrinc dr. tb. főjegyző, Koller Dezső tb. rendőrfőkapitány, Reiser Antal dr., Vojnits Dániel apátplebános, Székely Leó vasnagykereskedő és Lovretity Mihály.

— Liceális előadás. Vasárnap délután 4 órakor Székely Károly főgimnáziumi tanár tart előadást a liceális előadás sorozattal kapcsolatban, a főgimnázium tornacsarnokában. Az előadás címe: Az időjósítás. Vetített képekkel Grész Leó főgimnáziumi tanár kíséri az előadást, amelyre husz filléres jegyek Kollár A. és Wagner A. könyvkereskedésében kaphatók.

Közigazgatási bizottsági ülés.

— Zsufolya van a kórház. Nagy a halálozás. —

A város közigazgatási bizottsága tegnap délelőtt 10 órakor tartotta a havi ülését dr. Hegedűs Aladár kir. tanácsos, polgármester elnöklésével.

A polgármesteri

jelentés szerint az elmúlt hóban 53 helyi és 31 vidéki összesen 84 bünesetben érkezett feljelentés a rendőrséghez. Az elmúlt év második félévi jelentése keretében a bizottság felterjesztést tett a kormányhoz az új adótörvényekre vonatkozólag, amelyekben kéri, hogy a törvényeket ne csak elhallasszák, hanem teljesen revideálják is, továbbá megsürgette a téli kikötő létesítését és a város határának a Dunáig való kibővítését. A bizottság egyhangulag elfogadta a felterjesztést.

A királyi ügyész,

dr. Vaszkó Endre 36 letartóztatásról és 216 85 K. rabtartási költségről számolt be. Szökés vagy egyéb említésre méltó esemény nem fordult elő az elmúlt hóban.

Az árvaszéki ülnök,

Szabó Samu jelentése szerint a gyámhatósághoz összesen 197 ügydarab érkezett be, amelyből 180 elintéztetett s így hátralékban 17 maradt.

A tisztii főorvos,

dr. Bernhart János szomorú közegészségügyi viszonyainkról számol be. A január havi közegészségügyi állapota sokkal kedvezőtlenebb a múlt havinál is, amely pedig szintén nem volt kielégítő. A halálozások száma jóval meghaladja a születéseket, sokat pusztított el a tüdővész s a járványos betegségek is gyakoriak voltak. 6 kanyarós, 5 vörhenyes és 18 tüdőveszes eset fordult újból elő. A kórház tökéletesen zsufolya van. Tizenkétéves főnállása óta nem volt ennyi beteg, úgy hogy a kórtermekbe vidéki betegeket nem is helyezhetnek el. Az előző hóról 281 beteg maradt, januárban 238-at vettek fel, az összes ápoltak száma tehát 519 volt. Ezekből 188 at elbocsátottak, 16 meghalt, visszamaradt 315. 21 fiu, 18 leány, összesen 39 születés fordult elő 33 fiu és 32 leány, összesen 65 halálzással szemben. Ezek közül 11 vidéki halott. Négy halott nem részesült orvosi kezelésben. — Élelmi-szervizsgálat ötször fordult elő.

A pénzügyigazgató

jelentése szerint január hóban egyenesadóban 16672-91 k. folyt be, az elmúlt év ugyane szakában 44904-59, a mostani kevesebb 28213 68 k.-val; hadmentességi díjban most 352-40, elmúlt évben 88-50, idei több 263-90 k.-val; beteg és jogilletékben most 12439-12 k., tavaly 4628-54, mostani több 7412-42 k.-val, fogyasztási adóban most 6416-71 k., tavaly 6416-64, mostani több 07 fillérrel; tanítói nyugdíjilletékben most 310-30 k., tavaly 416-84, idei kevesebb 106-52 k.-val; betegápolási pótdódban az idén befolyt 923-54 k., az elmúlt év ugyane szakában 662-71, az idei több 260-83 koronával. — Fizetési halasztás nem fordult elő.

A műszaki tanácsos és tanfelügyelő semmi különösebből sem számolhattak be. Utóbbi jelenti, hogy a József Szanatorium Egyesület javára való iskolai gyűjtésre vonatkozó miniszteri rendelet értelmében intézkedéseket tett.

A bizottsági ülés 11 órakor ért véget.

Patronage munka.

Poszitiv vallás alapján álló egyének istennek tetsző cselekedetet művelnek a szegények gyámolításával, az elbukott felemelésével, a bűnös utra tért egyén megjavításával. Mások, akik a vallás parancsain felülemelkednek, ezen erőnyeket azért gyakorolják, mert az ily tevékenység kifejtése emberi kötelesség, az erkölcs parancsa. Járjon azonban az egyén ezen ösvényen bármely oknál fogva, a társadalom egésze e munkát örömmel fogadja, szívesen látja. Megszüntetni azon tényezőket, amelyek a gyenge akaratu, könnyen hajlítható, ezer csábának kitett gyermeket és fiatalkorut a bűn útjára terelhetik, oly nemes és emberbaráti munka, melynek végső hasznát maga a társadalom, a nemzet látja.

Az elhagyott és erkölcsi romlás veszélyének kitett vagy züllésnek indult, továbbá a büntettes gyermekeknek és fiatalkoruaknak a munkás társadalom részére megmentése végett alakult városunkban az 1910-ik évben a Pártfogó Egyesület, melynek évi rendes közgyűlése f. hó 9-én, vasárnap d. e. 11 órakor folyik le a városi színház kis tanácstermében. A tárgysorozaton a mult évi működésről szóló jelentés is szerepel. Ezen jelentésből mindenki, aki a patronage ügy iránt érdeklődik, képet alkothat magának ezen egyesület munkálkodásáról, tevékenységéről értékéről, jelentőségéről és hasznáról.

A patronage egyesületeket az állam keltette életre. A büntetőnovella a gyermekek és 12—18 éves fiatalok által elkövetett bűncselekmények megtorlására új intézkedéseket léptetett életbe. Ezen új büntetőjogi irányt megvalósító intézkedéseknek célja nem az, hogy a büntettes fiatalkoruakat megbüntesse, hanem őket javítsa. Hogy a gyermekbíró a törvényben meghatározott intézkedések közül melyiket válassza, hogy a fiatalkorut megdorgálja e, vagy próbára bocsássa, fogházbüntetéssel sújtsa-e, vagy javító nevelést szabjon rá, szüksége van arra, hogy ítélőszéke előtt álló fiatalok terhelte egyéni viszonyait, lelkületét, az indító okot, mely a vádlottat a bűncselekmény útjára sodorta, ismerje. A fiatalkoru bírójának képet kell alkotnia azon környezetről, melyben a fiatalkoru él, nemcsak képet kell alkotnia, de ismernie is kell a környezetét. Minden egyes vádlottal szemben egyénesíteni, individualizálni kell. A gyermekbíró ezen helyzetbe a fiatalkoru életviszonyait gondosan leíró környezettanulmány hozza, melyet a Pártfogó Egyesület szerez be működő tagjai útján.

Megteremti-e az új törvény azon kedvező hatást, melyet a törvényhozó tőle vár, attól függ, hogy a bíró aki a törvényt alkalmazza, megérti-e a törvényhozó szellemét, szeretettel végzi-e munkáját? E téren ugyanis a sablon munka meg fél munka sem, mitsem ér. A gyermekbíró nem ragaszkodik a törvény betűjéhez. A gyermek lelkéhez kell férköznie. Kedvvel, türelemmel kell foglalkoznia az ügygyel. Elsőrendű feladata, hogy megismerje a zsenge koru gyermeket egész lényében.

E bírói funkciónak igen szép példáját láthattuk minap a helybeli járásbíróagnál. Az eljáró gyermekbíró, egy rossztársaságba került pékinasnak tette lehetővé, hogy munkaadójához visszatérhessen és ott folytassa immár 3 év óta üzőtt foglalkozását. Azon atyai jóindulat, mely a gyermekbíró minden egyes szavában megnyilatkozott, a tárgyaláson jelen volt

felekre, tanukra, és hallgatóságra igen kellemes benyomást gyakorolt.

A fiu visszaélt gazdája bizalmával, a beszedett pénzeket elköltötte. A terhelt töredelmesen vall a tárgyaláson, tisztában van bűnösségével, tettét beismeri. Bár a munkaadó hajlandó neki megbocsájtani, a fiu hozzá munkába állni nem akar. Megunta a pékmester-seget ez a kifogás. Már-már úgy tetszik, megátalkodott, javithatlan bűnössel van dolga a gyermekbíróknak. A helyzet kitűnő alkalom, hogy a már hosszasan húzódo tárgyalásnak a bíró türelem fogytán véget vessen, szigorú büntetést alkalmazzon. De nem. Tovább folytatja intelmeit, szól az anya, beszél a munkaadó, a fiu kijelenti, hogy munkába hajlandó állni, szívesen tér vissza munkaadójához, mire a bíróság egy évi próbára bocsájtja. Nyomban a munkaadó gondjaira bizza, akit egyben az egyesület ajánlatára pártfogónak is kirendel. A tárgyaláson jelenlevő anya könnyező szemekkel köszöni meg az emberszeretettől átított gyermekbíró jóindulatát.

Dolgozni a bűnbeesettek érdekében, támogatni a fiatalok terhelteket, felemelő ténykedés. E mentő munkában való közreműködés kultuszminiszteri rendelet szerint a tanítóknak is erkölcsi kötelessége. Sorakozzanak az Egyesület zászlaja alá közölők azok, akik ezidő szerint még nem működő tagjai. Munkálkodásukat nélkülözni nem lehet.

X.

H I R E K.

— **Esküvő.** Wunderlich József városi díjnok tegnap délelőtt esküdött örök hűséget Pfeiffer Izabellának.

— **Városi közgyűlés.** A város törvényhatósága e hó második felében tartja e havi rendes közgyűlését. Valószínűleg 18-án lesz a közgyűlés.

— **Budapest a bajai Türr szobor javára.** A főváros a Baján felállítandó Türr szobor javára 100 koronát szavazott meg.

— **Tagadnak a gyilkosok.** Megirtuk részletesen a kisbudai gyilkosság történetét s a nyomozás ezeideig nem állapított meg semmi újabbat. A vádlottak mindent tagadnak s azt állítják, hogy reggel holtan találták az öreg asszonyt. A véres evezőlapát eredetéről azonban nem tudnak beszámolni, s Dudás bevallotta hogy sokszor agyonütéssel fenyegette anyját, de ezt sohasem gondolta komolyan. A nyomozás erőlesen folyik tovább.

— **Hogyan került a Bajai Hirlap cikke Az Estbe?** A kisbudai gyilkosságról írott riportunkat több vidéki lappal együtt leadta a Szabadkán megjelenő Bácskai Hirlap is. Ez ellen nincs semmi kifogásunk, mert a vidéki lapok között fennálló csereviszony feljogosítja egyben őket egyes közlemények kölcsönös átvételére is, de határozottan tullepte az a szabadkai újságíró a megengedett határt, akkor amidőn a Bajai Hirlap cikkét az ő eredeti tudósításaként szabadkai keltezéssel szóról-szóra felküldötte az Estnek, amely tehát másodkézből vette a mi tudósításunkat, amiért a szabadkai kevésbé korrekt eljárású hirlapíró ur vette fel a honoráriumot. Tudósításaink ilyen felhasználását nem hagyhatjuk említés nélkül, annál is inkább, mert Baját a szomszédos városok pesti tudósítói szűz területként kezelik, ahonnan majd mindennap küldenek a fővárosi lapoknak bajai kacsákat. Lelkük rajta. Ha a fővárosi lapok ilyen tudósítással rontják hitelességüket, nekünk jó — ha ők nem bánják.

— **Orfeum.** Ma szombat és holnap vasárnap este a Nemzeti Szálloda dísztermében tartja kabaré előadását a budapesti volt Wertheimer Orfeum társulata az ismert és közkedvelt Fehér Lajos és Magyarai Gyula jellemkomikusok és a kellemes hangú kiválóan kedves Lónyay Klárka ének- és fűty-művész és még ezenkívül öt elsőrangú tag felépítéssel.

— **A kath. Legényegylet** farsangi mulatóságán felülfizetni kegyeskedtek: Vojnits D. apát. 10 K, dr. Makray L. 7 K, Tury M. Würz P. Czérnay Imre, Preimayer Pál, Somorjai Ferenc 5—5 K, Vigyázó Vendel és Szalai Károly plébános urak 4—4 K, Pösch Ernő, Morner Ferenc, Péchy Béla 3—3 K, dr. Valentin Emil, Czérnay Imréné, Faforsch János, Staar Mátyás, ifj. Utri Pál, Jászlits András, Nemetz Gyula, Zádor Antal, ifj. Rehák György 2—2 K, Halmos Géza, Schneider István, Horváth Sándor, Schwarzinger József, Pestaloty István, Kákonyi Gyula, Katanits Lajos, Tomasits Gyula, Krupity János, Schüsler Fülöp, Horváth Béla, Hanga Albert, Rónai László, Fogt Ferenc, öz. Dugalin Gergelyné, Wagenblatt József 1—1 K, N. N., 40 fill. Fogadják a nemesszivű adakozók ez uton is az Egylet legmélyebb köszönetét.

— **A Baja-bátaszéki hidőrség** parancsnokának következő hirdetményét teszi közzé a rendőrség: Az érdekeltek részéről leendő tudomásul vétel és mihez tartás végett ezen az uton is közlöm a baja—bátaszéki vasuti hidőrség parancsnokának alábbi értesítését:

K. u. k. I. No. 23. Baja város tekintetes Tanácsának Baja, Baja, 1913. február 4.

Tudomására hozzuk, hogy ismételten többször előfordultak olyan esetek, amikor polgári (civil) személyek a bajai hid közelében löttek és egyes golyók az őrség jelentése szerint az őr feje felett röptültek el. Miért is tudomására hozzuk, hogy azon személyek, akik a hidtől számított 200 lépésnyi távolságra mutatkoznak, az őrs első felszólítására nem engedelmessékednek, kegyetlenül lelövetnek. Ennélfogva az ellen, aki a hid közelében lövöldözést merészel, a legszigorubb rendszabályok alkalmaztatnak. Miről mihez tartás végett kérjük ugy Baja város, valamint Baja Szentjános és Bajaszentistván községek lakosságát értesíteni. Sodalacz hadnagy s. k. vasuti hidőrség parancsnoka. Baja, 1913. évi február hó 5 én. Dr. Molnár Mihály s. k. rendőrfőkapitány.

— **A staggione Baján.** Február 16 án jön Könyves Jenő staggione társulata 14 napos szezonra Bajára. Előzetes színházi hirdetését tegnap ragasztatta ki. A társulat tagjai a következők: K. Székely Ilona, J. Széll Erzs, Róna Stef. Aray Olga, Szapáry Janka, Róna Rózi, R. Bányai Etel, Dénes Gizi, Tomai Jolán; Könyves Jenő, Jeszenszky Dezső, Zoltán László, Rónay Géza, Lőcsey László, Hercegh Jenő, Jenei György, Debrecenszky Géza, Gedeon Zsigmond. Dismester: Schultz Jenő, szertáros: Szabó Dániel két segéddel, pénztáros: Tomai Jolán, szabó: Décsi István, sugó: Kertész Melika. A társulat tagjai között régi ismerőseink is vannak, elsősorban Könyves és Könyvesné, azután Hercegh Jenő és Zoltán László. Az igazgató programjában kitűnő műsort ígér.

— **A kath. Legényegylet** liceum előadás vasárnap délután 5 órakor a következő programmal tartatik meg: 1. Brahms: Magyar táncok. Zongorán játszó: Rózsahegy Dezső és Hanga Ferenc. 2. Szekeres Fábán tanár előadása: »A városok fejlődésének feltételeiről.« 3. Abt Ferenc: Erdei áhitat; Dienzl Oszkár: Liliomszál. Éneklő Steyer Ilonka, zongorán kíséri: Vágó Rezsőné. 4. Vörösmarty Mihály. Egy szegény asszony imakönyve. Szavalja Majoros Juliska. 5. Drágasági kuplé. Éneklő: László Károly, zongorán kíséri: Rózsahegy Dezső. 6. A kapitány. Jelenet a háborus világból. Előadják: Hajósovics Karolin, Miholcsity Koszta és Major Pál. 7. A három patkány. Éneklő: László Károly, zongorán kíséri: Rózsahegy Dezső.

— **Bennégett az ágyban.** A szesznek esett áldozatául Füstös Mihály regőcei gazda. Füstös tegnapelőtt Baján járt s egy sikerült üzlet fölötti örömeben alaposan berugott. Este részegen ment haza Regőcére s a petróleum lámpát ráejtette az ágya. A petróleum előntötte az ágyeműt, amely később amikor Füstös gyertya mellett feküdt le, meggyulladt. A mámoros ember képtelen volt menekülni s szénné égett az ágyban. Hozzáartozói sikoltása után csak sokára tudták a bezárt ajtót betörni s a tüzet elfojtani, de Füstöst már nem menthették meg.

— **Tavasza a télben.** Néhány napi sugaras tavaszi idő suhant szinte véletlenül a télbe s fölvidámitotta a dermedt életet. A tavasz az élet s a virág s ez a pár nap szinte a virágok illatát hozta magával. Aki néhány ilyen virágillatot napot akar magának vagy másnak szerezni, rendeljen Fogt Ferencnél elővirág csokrot, amelyet a legizlésebb kiállításban fog megkapni s ami a fő — rendkívül olcsón.

— **Vásári hirdetmény korcsmárosoknak.** Az érdekeltek részéről leendő tudomásul vétel végett közhírré teszi a főkapitány, hogy a korcsmárkról és pálinkamérésekről szóló szabályrendelet 5. §-ában biztosított jogánál fogva megengedi, hogy a vendéglősök, korcsmárosok és kávéosok üzlethelyiségüket ugy a bel- mint a külvárosban folyó hóban tartandó országos vásár alkalmával azaz 1913. évi február hó 8 ról február 9-re és február 9-ről 10-re átmenő éjjel nyitva tarthassák s azokban reggeli 3 óráig zenélhessenek.

— **Egy jó gordonka.** eladó. Bővebbet a kiadóhivatalban.

— **Halas—bajai vasut.** Kiskunhalas rendezett tanácsu város közgyűlése régebben elhatározta, hogy Fehértó, Császártöltés, Hajcs, Sükösd és Nádudvar községek érintésével Bajáig rendes nyomtávu vasutat épít és erre a kereskedelmi ministertől előmunkálati engedelmet kér. A napokban lent járt a MÁV. vicinális osztályának egy főtisztviselője forgalmi adatok gyűjtése végett. Hir szerint a szemle kedvező eredménnyel járt és az ügyosztály javasolni fogja az engedelemkírat kiszolgáltatását.

— **Uj szálló.** Impozáns látványossága a fővárosnak a Zsigmond-utca 38/40. szám alatt ujjonnan épült hatemeletes Grand Hotel »Eplanade« nagy szálló, mely augusztus 15-én

nyitott meg. A szálló a Rózsadomb tövében fekszik, szemben a Szent Lukács- és Császárfürdővel, tehát egyik fővonalon és a keleti, nyugati, kelenföldi és délvasuti pályaudvaroktól majenem egyenes vonalban, villamoson pár perc alatt elérhető. Maga a szálló nagyrányú épülete, hatalmas méreteivel, izléses építkezésével, már külsőleg is kellemesen hat. Hatalmas halljából, fényesen berendezett étterem, tágas, magasan épült kávéház nyílik. Van nagy társalgóterem, kényelmes olvasó-, írószoba és fürdő. Az emeletre modern személyszállító liftek vezetnek. A szállónak 250 szobája van. Minden egyes szoba gyönyörű részlettel berendezéssel, felszerelve hideg- és melegvízzel, villamos világítással, stb., stb. E nagyrányú vállalatot gyakorlott, e téren már évtizedek óta működő Pallai Miksa igazgató tulajdonos személyesen vezeti, ki a Deák Ferenc és István Király szállodák alapítója is volt. A szálló vezetősége kitűnő ételekről, italokról és ezenfelül még pensio rendszerről is gondoskodott, valamint az összes pályaudvarokon autójáratot tart fenn. 1913.

— **Fontos tényező ragályos betegségek** elkerülésére a szájüreg és a fogak rendszeres ápolása. Ma már általánosan tudott dolog, hogy minden fertőző betegség parányi baktériumok révén terjed el és ezek szaporodásához a szájüregben ahol romlott fog vagy gyökér is van kedvező talajul szolgál. A szájnak rendszeres tisztántartása és a fogak mechanikai tisztítása valamely jól bevált fogápolási szerrel, mint amilyen a Sarg féle Kalodont megedződik a foghús a fogak tiszták egészségesebbek, fehérek maradnak és a betegséget elkerülhetjük mert a legújabb kutatások szerint a baktériumok okozzák pl. a torokgyulladást, gyomorbetegségeket stb. Nem lehet eléggé utalni azokra a káros következményekkel melyek a fogak ápolásának az emésztés annyira fontos és nélkülözhetetlen szervének elhanyagolása folytán állanak elő. Ellof Förberg doktor Stockholm kimutatja, hogy 73% a caries betegeknek baját az elhanyagolt fogainak köszönhetette. A fogak rendszeres tisztítása minden étkezés után és lefekvés előtt egy jó bevált és elismert szerrel, mint amilyen a Sarg-féle Kalodont nem ajánlható eléggé.

Fog-Krém

KALODONT
Szájviz

Eladó

- szőlő -

a fehér Kőhegyi dűlőben. Bővebbet a tulajdonosnál
özv. **HORÁNSZKY LÁSZLÓNE.**
1644

Reggelizés előtt felpohár
SCHMIDTHAUER-féle
Használata valódi áldás gyomorbetegségeknél, székszorulásban szenvedőknek.

Igmándi keserűvíz

Azelrontott gyomrot 2—3 óra alatt teljesen rendbe hozza.
Kis üveg 40 f.
Nagy üveg 60 f.

1644 **Kapható helyben és környéken minden gyógyszerárban és jobb fűszerüzletben.**

Milliók
hasznájják

Köhögés

hurut, rekedtség elnyálkásodás görösös és számarköhögés ellen a

Kaiser-féle Mell-Karamellák

3 fenyőve:

6100 közegyzőleg hitelesített bizonyítvány orvosoktól és magánosoktól kezeskedik a biztos sikerért, azonkívül rendkívül tápláló és kellemes ízű bonbonok. Csomagja 2 K, 40 f. Doboza 60 fill. :: Kapható: Gyarmati Emil, Lovassy Ö. Makray L. urak gyógyszer-tárában o o BAJA.

Brády-féle Gyomor-cseppek

ezelőtt Máriacelli cseppek több mint 30 esztendő óta úgy beváltak hogy nélkülözhetetlenek minden háztartásban. E cseppeknek utólérhetetlenül óhatása van emésztési zavaroknál azután páratlan gyomorrontás, gyomorgégés, székrekedés, fej- és gyomorgörösök, émelygés, szédülés, almatlanság, kolika, vérszegénység sápkór stb. ellen.

Kapható minden gyógyszer-tárban. Egy nagy üveg K 1.60, kis üveg 80 fillér, 6 üveget K 5.40, 3 nagy üveget 4.80 beküldése után küld franco

BRÁDY K. gyógyszer-tára a Magyar királynak Bécs I. Fleischmarkt 2. Depot 5.

Ügyeljünk a védjegyre, amely a Máriacelli Szűz Máriát ábrázolja vörösszínű karton csomagolásra és az aláírásra, amely az oldalt levő kép másolata és utasításunk vissza minden utánzatot. 1436

BIRÓ LAJOS, BÁRDI SÁNDOR
HERCZEG FERENC, KENEDI GÉZA
KÓBOR TAMÁS, KOZMA ANDOR

az írók és ujságírók színe-java írják

a legjobban szerkesztett, teljesen független legelterjedtebb és legnagyobb magyar napi lapot

AZ UJSÁG-ot

Vasárnap: „Asszony“, „Gyermek“ „Automobil“ és „Sport“ melléklet.

Felelős szerkesztő. GAJÁRI ÖDÖN.
Szerkesztő-társ: Dr. ÁGAI BÉLA.

— Előfizetési árak: —

Egy évre . . . K 28.—
Félévre . . . „ 14.—
Negyedévre. „ 7.—
Egy hónapra „ 2.40

AZ UJSÁG terjedelme rendszeren 32—36—40 oldal.

Vasár- és ünnepnapokon 80—00—200—280 oldal.
MEGRENDELŐ-CIM:

Az Ujság kiadóhivatala.
Budapest, VII. Rákóczi-ut 54.sz.

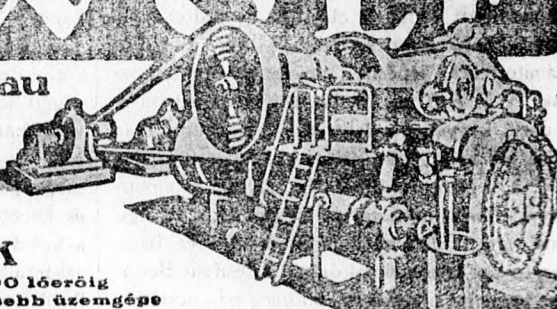
Egyes példány ára ünnep- és vasárnapokor egyformán **10 fillér**

R*WOLF

Magdeburg-Budkau

Magyarországi Képviselet: Budapest, V., Báthory-utca 18

Szabad, túlhevített gőzű **LOKOMOBILOK**
Wolf eredeti szerkezete 10-800 lóerőig
Bármely gyártelep legelőnyösebb üzemgépe

! BIOGLOBIN!
Vérképző ital! Uj erőt ad!

Ki idegesnek, erélytelennek, ki kimerülő betegség vagy súlyos lelki-megrázkodtatóskövetkeztében gyengének érzi magát, ki vérszegény, kimerült, étvágytalan, féradt vagy álmatlan az ne használjon mást mint a **Bioglobin-t**. Fejlődésben elmaradt gyermekeknek értékes táp és erősítő szer.

Egy üveg ára 3.50 K próba üveg 2 K.

Kapható: Schubert Városi gyógyszer-tárba ZOMBOR.

2 üveg vételnél portómentesen szállítatik tehát semmiféle költség. :: Valódi melyen cégem olvasható.

ÓH JAJ!

KÖHÖGÉS, REKEDTSÉG

ÉLJEN!

Megfojt ez az átkozott köhögés

és elnyálkásodás ellen gyors és biztos hatásúak

Egger mellpasztillái

az étvágyat nem rontják és kitűnő ízűek.

Doboza 1 és 2 K.
Próbadoz 50 fill.

Egger-mellpasztilla csak hamar meggyógyított!

kapható gyógyszer-tárakban és drogeriákban.

Fő- és szétküldési raktár: Dr. Egger Leó és Egger J. Budapest, VI. Révai-u. 12.

Kapható Baján Gyarmati E. Dr. Geiringer J. Lovassy Ö. Dr. Makray L. gyógyszer-tárában.

Grand HOTEL **ESPLANADE** — Nagy BUDAPEST, SZÁLLODA III. ZSIGMOND-U. 38-40

a Szent-Lukács- és Császár-gyógyfürdőkkel szemben. (Rózsadomb parkos tövén.)
:: Telefon 130—35. ::

A modern technika legújabb vívmányainak alkalmazásával teljesen újonnan épült hat emeletes szálloda pazar ténnyel 250 szobával. Részlet, központi gőzfűtés, minden szobában hideg-meleg víz villanyvilágítás, liftek, külön olvasó-, társalgó-, író-szobák stb

Elsőrangú étterem és kávéház.
Penziónrendszer is. Kereskedelmi utazók és fürdőzőknek igen alkalmas. A vonatokhoz saját autójáratok. Villamos közlekedés minden irányban. — Mérsékelt Szives pártfogást kér **Pallai Miksa**, polgári árak. — Uri- és női fodrász a házban. igazgató tulajdonos.

